

Beszámoló

a

**Sajószentpéteri Egységes Pedagógiai Szakszolgálat
egy éves munkájáról, a beindulásról, az ellátott
gyermek számáról, a fejlesztések tapasztalatairól**

Sajószentpéter, 2010. május 31.

Kissné Lemperger Mária

I. Helyzetelemzés

A szakszolgálatot Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 251/2008. (XI.19) KT határozatával – 2009. július 1. napjától – hozta létre, azóta fogadjuk a hozzánk forduló klienseket.

I.1. Tárgyi feltételek

A Sajószentpéteri Egységes Pedagógiai Szakszolgálat Sajószentpéteren a Móra Ferenc utca 1. szám alatt, a Móra Ferenc Tagiskola földszinti szárnyában található.

Az intézmény területe az iskolától fizikailag is – egy ajtóval – el van zárva. A szakszolgálat rendelkezik egy pszichológiai, egy logopédiai, egy fejlesztő és egy tornaszobával. Ezeken kívül egy igazgatói iroda és egy titkárság biztosítja a működés feltételét. A szobák bútorzata, felszerelése új, így kellemes környezetben fogadhatjuk a hozzánk érkező gyermekeket és hozzátartozóikat. Fejlesztő eszközeink és a vizsgálatokat biztosító tesztheink megfelelnek a legújabb szakmai elvárásoknak, valamint a törvényi előírásoknak.

A szülői váró sajnos nem használható az év minden szakában, mert az átlag hőmérséklet télen 10°C körül mozog. A gyermekükre váró szülők a folyosón tartózkodhatnak, ami nem biztosít megfelelő intimitást számukra, mivel a folyosóról közelíthető meg a Móra Ferenc Tagiskola természettudományi szaktanterme.

Az intézmény akadálymentesen megközelíthető, és rendelkezünk mozgássérültek számára készített mosdóval is az uniós előírásoknak megfelelően.

I.2. Személyi feltételek

Az intézmény feladatait 10 fő főállású közalkalmazotti jogviszonyban álló dolgozóval látja el. Az alábbi álláshelyekkel rendelkezünk:

- 1 fő igazgató (gyógypedagógus)
- 1 fő igazgató helyettes (gyógypedagógus-logopédus)
- 1 fő klinikai szakpszichológus
- 1 fő pszichológus
- 2 fő logopédus
- 1 fő fejlesztő pedagógus

- 1 fő gyógypedagógus
- 1 fő gyógytestnevelő
- 1 fő adminisztrátor

Továbbá alkalmazunk megbízási szerződéssel heti 11 órában 1 gyógytestnevelőt, valamint munkánkat segíti 1 közcélú adminisztrátor és 1 közcélú pedagógiai asszisztens is.

A kilenc fős nevelőtestületből négy fő rendelkezik szakvizsgával. Balák Attila igazgatóhelyettes jelenleg végzi a Budapesti Műszaki Egyetem közoktatásvezetői szakát, Ibrányi Imre pedig az Eötvös Lóránt Tudományegyetemen szerez pszichológiából szakvizsgát. Borza Barbara gyógypedagógus mesterképzésen bővíti tovább ismereteit. Ártimné Tóth Krisztina 120 órás szenzomotoros terapeuta tanfolyamon vesz részt.

Öt éven belül tervezzük még 3 fő továbbképzését pályázatból megoldani, mivel ők még nem rendelkeznek szakvizsgával.

Az alapidiplomán kívül a pedagógusaink többféle speciális végzettséggel is rendelkeznek, melyek az alábbiak:

- 1 fő közoktatásvezetői
- 2 fő nyelv- és beszédfejlesztő pedagógus
- 2 fő általános iskolai tanító
- 1 fő óvodapedagógus
- 1 fő mentálhigiénikus egészségfejlesztő
- 1 fő gyógypedagógus szakvizsga
- 3 fő Meixner féle dyslexia prevenciós módszertan
- 1 fő mozgásterápia a tanulási nehézségek megelőzésére és oldására
- 1 fő Tolnai Gyuláné-féle alsó tagozatos komplex anyanyelvi program alkalmazása az általános iskolában 1.-4. osztályban
- 1 fő Játékház tankönyvcsalád módszertana
- 1 fő Sindelar-Zsoldos program 2
- 1 fő Wechsler Gyermekek Intelligenciateszt tesztfelhasználási tanfolyam
- 1 fő ECDL – EU Konform Számítógépes tanfolyam
- 1 fő német nyelvvizsga „A” típusú, középfokú
- 1 fő angol A,B,C típusú középfokú nyelvvizsga
- 1 fő eszperantó C típusú középfokú nyelvvizsga
- 2 fő pszichológus angol szakfordító szak

- 1 fő tanulási zavart okozó részképeség-gyengeségek felismerése és terápiája óvodáskorban és iskolát kezdő gyermekeknél
- 1 fő tanulási zavart okozó részképeség-gyengeségek felismerése és terápiája 5-7 éves gyermekeknél
- 1 fő a kompetencia alapú programcsomagok alkalmazása 1-6. évfolyamon
- 1 fő A Sulinet Digitális Tudásbázis adatbázisának kezelése
- 1 fő Beszédpercepciós diagnosztika és terápia
- 1 fő klinikai mentálhigiéniai gyermek és ifjúsági szakpszichológia
- 1 fő grafológia
- 1 fő autogén tréning
- 1 fő saját élményű önismereti pszichodráma csoport élmény
- 1 fő „Négyülékes serdülőkonzultáció” elsajátítása
- 1 fő családterápiás alapképzettség
- 2 fő PASCET és Coping Cat program elsajátítása
- 1 fő DIFER tanfolyam
- 1 fő mentális computer technika alkalmazása a nevelésben

Az adminisztrátor főiskolai képesítéssel rendelkező szakember, gazdálkodási diploma, pénzügyi szakiránnyal, továbbá európai üzleti asszisztensi és számítástechnikai szoftver-üzemeltető képesítéssel.

A dolgozók életkor szerinti megoszlása

Életkor	20-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55
Fő	3	2	2	2	-	1

Az átlagéletkor 36 év.

Tartósan távol lévő dolgozó jelenleg nincs.

Technikai dolgozói létszámmal nem rendelkezünk, a takarítást, karbantartást a Móra Ferenc Tagiskola technikai dolgozói végzik, a Sajószentpéteri Központi Általános Iskolával kötött megállapodás alapján. Munkájukkal eddig semmi probléma nem merült fel.

II. Az intézmény működésének jogszabályi háttere

- A 14/1994. (VI.24.) MKM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról 2010. július 31-ig,
- 4/2010. (I.19) OKM rendelet a pedagógiai szakszolgálatokról 2010. augusztus 1-től lép életbe,
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény,
- A közoktatásról szóló tv. végrehajtásáról rendelkező 20/1997. (II.13) Korm. rendelet,
- Az 1992. évi XXXIII. tv. a közalkalmazottak jogállásáról és a tv. végrehajtásáról rendelkező 138/1992. (X.8) Korm. rendelet,
- A 277/1997. (XII.22) kormányrendelet a pedagógiai továbbképzésről és a szakvizsgáról,
- A Magyar Köztársaság költségvetéséről szóló mindenkorai törvény.

III. Alapító okirat szerinti alapfeladataink

- nevelési tanácsadás
- gyógytestnevelés
- logopédiai ellátás
- tehetségek fejlesztését szolgáló tevékenység
- továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás

Fő feladatunk: azoknak a 3-18 év közötti gyerekeknek az ellátása, akik Sajószentpéteren, vagy a Pitypalatty-völgyben bejelentett (állandó vagy ideiglenes) lakcímmel rendelkeznek, illetőleg ott járnak iskolába, óvodába.

Az ellátandó feladataink az intézményi- és családi beilleszkedési zavar, az alkalmazkodási- és teljesítményzavar, valamint az érzelmi, szociális fejlődés nehézségeinek megelőzése, korai felismerése és rendezése.

Feladatunk: az önként jelentkező szülők, valamint az intézmények által hozzánk irányított, illetve beutalt gyermekek vizsgálata és terápiás ellátása (diagnosztizálás, gondozás, fejlesztés, pszichoterápia).

Beutalók köre: óvodák, általános iskolák, orvosok, gyámhivatal, gyermekjóléti szolgálat, megyei szakértői bizottság.

III.1. Nevelési tanácsadás

Az oktatási intézményeknek vagy az orvos, vagy a pedagógus javaslatára, de minden esetben a szülő beleegyezésével lehet a nevelési tanácsadó szolgáltatásait igénybe venni, természetesen ingyenesen. Minden esetben előjegyzéssel dolgozunk, az év elején beérkező vizsgálati kérelmeket és igénylőlapokat a tanév során ütemezés szerint látjuk el.

A sürgős esetekben (aktuális krízishelyzet, öngyilkosság, stb.) lehetőség szerint azonnali ellátást biztosítunk.

A nevelési tanácsadó kompetenciájába tartozó vizsgálatok:

- iskolaérettség megállapítása,
- tanulási nehézségek feltárása,
- értelmi fejlettség megállapítása,
- szakértői vizsgálatot megelőző vizsgálatok,
- vizsgálat az idegen nyelv és tantárgyi értékelés alóli mentesség iránti kérelemhez,
- „sajátos nevelési igény” diagnosztizálása,
- magántanulóság megállapítása,
- gyámhatósági ügyek szakvéleményezése.

A törvények által meghatározott feladataink részletezése

A Köznevelési törvény 35.§ (4) bekezdése alapján:

„(4) A nevelési tanácsadás feladata annak megállapítása, hogy a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, ennek alapján szakvélemény készítése, valamint a gyermek fejlesztő foglalkoztatása a pedagógus és a szülő bevonásával. A nevelési tanácsadás az óvoda megkeresésére szakvéleményt készít az iskolakezdéshez, segítséget nyújt a gyermek óvodai neveléséhez, a tanuló iskolai neveléséhez az oktatásához, ha a gyermek, tanuló *egyéni adottsága, fejlettsége, képessége, tehetsége, fejlődésének üteme indokolja.*

- A nevelési tanácsadás segítségét kérheti a szülő, továbbá a szülő egyetértésével az óvoda, az iskola és a kollégium.
- A nevelési tanácsadás e feladatai körében *pedagógiai, pszichológiai támogatást, fejlesztést, terápiás gondozást nyújt* a gyermeknek, a tanulónak, illetve *támogatja a pedagógus nevelő és oktató munkáját, segíti a családdal való kapcsolattartást.*
- A nevelési tanácsadás elláthatja az iskolapszichológiai szolgáltatás feladatait is.
- Az óvodai nevelés, iskolai nevelés és oktatás, kollégiumi nevelés és oktatás keretében a *fejlesztő foglalkozás*, ha a gyermek, tanuló beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzd, a nevelési tanácsadás keretében készített szakvéleményben meghatározottak alapján folyhat.
- A nevelési tanácsadást ellátó intézmény ellenőrzi a szakvéleményben foglaltak végrehajtását.
- A nevelési tanácsadás feladata továbbá, hogy a szakértői és rehabilitációs bizottság által készített és a nevelési tanácsadó részére megküldött szakvélemény alapján segítse azoknak a gyermekeknek, tanulóknak, az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátását, akik a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének *organikus okra vissza nem vezethető* tartós és súlyos rendellenességével küzdenek.
- Az e körbe tartozó tanulók részére a törvény 52. §-a (6) bekezdésének b) pontjában meghatározott időkeret terhére kell az *óvodai, iskolai fejlesztő foglalkozást* biztosítani. A nevelési-oktatási intézmény vezetője felelős a fejlesztő foglalkozások – e bekezdésben előírt – szakvéleményekben meghatározottak szerinti megszervezéséért.”

A 3/1998. (IX.9.) OM rendelet 23.§ (5). alapján:

„ A nevelési tanácsadó a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek, tanuló fejlődését – mindaddig, ameddig a rehabilitációs célú foglalkoztatás fennáll az első vizsgálatot követő második évben, ezt követően háromévenként felülvizsgálja.”

A Kt. 30.§ (7) alapján:

„ Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd (továbbiakban együtt: beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló), illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének

organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.”

Új fogalom a fejlesztő foglalkozás, mely a nevelési tanácsadás szakvéleménye és segítségével alapján folytatható a közoktatási intézményben. A nevelési tanácsadást felelőssé teszi azért, hogy a szakvéleményében foglaltak szakmai végrehajtását szakmai módon kontrollálja.

A nevelési tanácsadó munkatársa kövesse, hogy a gyermek a szakvéleményben előírt fejlesztést megkapja-e a közoktatási intézményben és saját eszközeivel – pedagógiai, pszichológiai – adjon segítséget a fejlesztéshez.

Fontos, hogy a nevelési tanácsadónak nem csak a fejlesztő munkát, hanem a pedagógust is támogatnia kell ebben a tevékenységben.

Nevelési tanácsadónkban a szülők kérésére, illetve az óvoda és az iskola javaslatára átfogó gyógypedagógiai-pszichológiai vizsgálatot végzünk, melyet leggyakrabban tanulási- és teljesítményzavarok észlelése esetén igényelnek. A vizsgálat során szakembereink team munkában dolgoznak, gyógypedagógusok, logopédusok, pszichológusok. A pedagógiai vizsgálat során az intellektus általános felmérése mellett a részképességek feltérképezése zajlik. A nyelvi készség vizsgálata kiterjed a szókincs, nyelvi rendszer kidolgozottsága, a beszéd formai sajátosságai, a kifejező beszéd, beszédértés megfigyelésére. A mozgás részletes vizsgálata során a nagy- és finommozgások, mozgáskoordináció, egyensúly, grafomotorikum, testséma, a térbeli tájékozódás, laterális megfigyelése történik. Ezekhez kapcsolódóan az olvasás-, írás-, számolási készségek, a figyelem, emlékezet, a feladattartás képessége, a tanulási technikák alkalmazásának területére terjed ki a vizsgálat.

E teljesítmény-problémákhoz kapcsolatan, vagy önmagukban tapasztalt magatartási-, beilleszkedési nehézségek, indulati-, érzelmi zavarok pszichológiai vizsgálatát megfigyeléssel, személyiségvizsgáló tesztekkel és projektív eljárásokkal végezzük.

A pontos diagnosztikát pedagógusoknak, fejlesztőknek szóló javaslatokkal egészítjük ki és szakvéleményben rögzítjük. Ebben megjelöljük a fejlesztendő területeket, meghatározzuk a fejlesztés optimális mértékét, kiemeljük az

erősségeket, amelyekre támaszkodva a hiányosságok pótolhatók. A szülők tanácsot kaphatnak az otthoni gyakorláshoz. Javaslatot adunk fejlesztő foglalkozások, pszichoterápiás segítség igénybevételéhez.

A gyerekek fejlődését nyomon követve a vizsgálat alapján készült szakvéleményeket 2-3 éven belül kontrolláljuk. Ennek során visszajelzést adunk az eltelt időben tapasztalt változásokról, a fejlesztések eredményeiről.

*„ Az oktatás nem arról szól, hogy megtöltünk egy csöbröt,
hanem, hogy meggyújtunk egy tüzet.”
/William Butler Yeats/*

Pedagógiai szakterület:

Ezen területet egy fejlesztő pedagógus és egy gyógypedagógus látja el. Kötelező óráimban én is ezen a területen tevékenykedem, valamint ha a munka úgy kívánja az intézmény igazgatóhelyettese is végez vizsgálatokat.

Az első félév során szeptember hónapban megtörtént a sajaszentpéteri valamint a pitypalatty-völgyi óvodákba járó nagycsoportos óvodások pedagógiai részképességének feltérképezése.

2009. szeptemberében elvégeztük 206 fő nagycsoportos óvodás gyermek pedagógiai részképességének vizsgálatát. Minden gyermekről 3 példányos szakvélemény készült, melyeket október első felében eljuttattunk az illetékes óvodákba, valamint a gyermekek szüleinek.

Az óvodai nagycsoportosok közül gyengébben teljesítő gyermekek számára októbertől felzárkóztató, képességfejlesztő foglalkozásokat tartunk rendszeresen heti 1 órában.

Ezeken a foglalkozásokon a gyermekek számára személyre szabott fejlesztési tervek alapján zajlik a munka. A munkafolyamatok között szerepelnek mozgásos valamint játékos eszközökkel megvalósítható feladatok. A foglalkozások során gyakran használunk feladatlapokat is, valamint a szóbeli megnyilatkozások is fontos szerepet kapnak az órákon.

Február hónapban elvégeztünk 100 iskolaérettségi vizsgálatot, márciusban megtörtént a kiértékelésük és megküldésük az óvodákba.

Óvodai részképességek feltérképezése

A Sajószentpéteri Egységes Pedagógiai Szakszolgálat feladatai között központi helyet foglal el a fejlesztésre szoruló gyermekek felzárkóztatása, felkészítése az iskolára, vagy a következő osztályfokra. Ez a munkánk legkésőbb az óvodai nagycsoportban már megkezdődik az óvodai szűréssel.

A tanulási képességek kialakulására együttesen hatnak az értelmi (kognitív), az érzelmi (emocionális) és az érdeklődést kiváltó és fenntartó (motivációs) folyamatok, a környezet eseményeiből és a saját cselekvésből szerzett tapasztalatok.

Az óvodások szűrése, mint ahogy a fejlesztés, és a gyermekkel kapcsolatos bármilyen megfigyelés is a szülő írásos beleegyezése után történik meg.

A vizsgálat során a tanuláshoz szükséges készségekre és képességekre, illetve azok fejlettségi szintjére vagyunk kíváncsiak, hiszen a gyermekek nem ugyanolyan ütemben fejlődnek. Ki ebben, ki abban ügyesebb, ezért van szükség a képességstruktúra feltérképezésére.

Amikor rákérdezzük az észlelés különböző területeire, a mozgásfejlettség szintjeire, akkor nem csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy miben kell a gyermeknek még fejlődnie, hanem legalább olyan fontos, hogy miben ügyesebb, fejlettebb, mik az erős oldalai. Ezekre támaszkodva tudjuk megtalálni a segítségadás leginkább sikeres formáit.

2010. áprilisában és májusában elvégeztük 122 fő középsőcsoportos gyermek részképességének feltérképezését, így szeptemberben már a szükséges terápiás foglalkozásokat meg tudjuk kezdeni.

Pszichológiai szakterület:

Intézményünkben 2 fő pszichológus végzi ezen szakterület ellátását. Egy pszichológus az oktatási intézményekben végzi a beilleszkedési és magatartási nehézséggel küzdő tanulók folyamatos fejlesztését, egy klinikai szakpszichológus pedig a szakszolgálat épületében végez vizsgálatokat, terápiákat. Így a pszichológiai ellátás Sajószentpéter városban és a Pitypalatty-völgyben minden oktatási intézményben elérhető. Tevékenységüket a nevelési tanácsadás keretén belül végzik. Munkájukra nagy szükség van, nagy az igény a nevelési-

oktatási intézmények, valamint a szülők részéről is, mivel egyre több a magatartási problémával, beilleszkedési zavarral küzdő tanulók száma.

- **Pszichológiai vizsgálatok**

A nevelési tanácsadás egyik alapfeladata a tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek diagnosztizálása, a státuszt kapott gyermekek 2-3 évenkénti kontrollvizsgálatának elvégzése, valamint a „sajátos nevelési igényű” gyermekek kiszűrése, azaz a Megyei Szakértői Bizottság szakvizsgálatát megelőzően a célirányos szűrővizsgálat elvégzése.

Ezek mellett szülők, oktatási intézmények, orvos, családsegítő szolgálat, vagy gyermekjóléti szolgálat kérésére, kezdeményezésére személyiségvizsgálatokat is végzünk a felmerülő igények szerint. A vizsgálatokról mindig szakvélemény készül, amely tartalmazza a megfogalmazott kérdésre adott válaszokat, és a további teendőkre vonatkozó javaslatokat.

Ezek szólhatnak további vizsgálatok kezdeményezéséről (pl. szakorvosi, Szakértői Bizottsági, stb.), vagy az iskolák, óvodák számára megfogalmazott nevelési, fejlesztési javaslatokról, illetve Szakszolgálatunk keretein belüli pedagógiai fejlesztő, vagy pszichológiai foglalkozásokon való részvételről.

A tanév során a vizsgálatok tartalma és iránya a következők szerint alakult:

- intelligencia-vizsgálat: 33 fő
- személyiség-vizsgálat: 38 fő
- komplex-vizsgálat: 4 fő
- fejlettségi vizsgálat: 1 fő

Összes vizsgálat: 76 fő

- szakvélemény készült: 53 fő

- **Egyéni pszichológiai terápiák**

A nevelési tanácsadás keretén belül a pszichológiai munka legnagyobb részét az egyéni pszichológiai terápiák teszik ki. Ezeknek szinte minden egyes alkalommal része – a terápia első szakaszában – a személyiségvizsgálat elvégzése. Ezután fogalmazódik meg a terápiás indikáció, ezzel párhuzamosan pedig a terápiás célkitűzés, amely a terápiás szerződés részét képezi a találkozások időtartamának, helyszínének, gyakoriságának és időpontjának rögzítése mellett.

Az egyéni pszichológiai terápiáknak a gyermekek esetében minden esetben részét képezik a szülőkkel / szülővel folytatott konzultációs alkalmak, hiszen a probléma sohasem választható el a családtól, az elsődleges szociális közegetől, és gyakran a megoldás kulcsa is a szülő(k) kezében van. A gyermekek pedig leggyakrabban „küldött”, vagy „előretolt” páciensek, ritkán, vagy egyáltalán nincs „betegség-tudatuk”, „betegség-belátásuk”, és a serdülők eseteit leszámítva, szinte sohasem önként, valódi „szenvedés-nyomással”, motiváltan lépnek be a terápiás helyzetbe.

Az egyéni pszichológiai terápiák a következő esetekben alkalmazhatóak hatékonyan:

- magatartási és beilleszkedési problémák;
- pszichogén eredetű testi tünetek: hasfájás, fejfájás;
- pszichogén eredetű beszédzavar: dadogás, hadarás, elektív mutizmus;
- ürítési zavarok: székrekedés, enuresis, encopresis;
- motoros- és vocalis tic, Tourette-szindróma;
- teljesítmény-zavarok: alulteljesítés, teljesítmény-szorongás;
- szorongásos zavarok, fóbia, pavor nocturnus, körömrágás;
- evészavarok (anorexia, bulimia, obesitas);
- depresszió, önértékelési zavar, suicidium;
- trauma-feldolgozás (pl. gyász, válás, vagy családi abúzus);
- tanulási problémák esetén a másodlagos tünetek csökkentése (szupportív).

A tanév során egyéni terápiában részesült gyermekek száma, és megoszlása probléma-területenként:

- ✓ magatartási problémák: 54 fő
- ✓ beilleszkedési nehézség: 9 fő
- ✓ pszichogén testi tünet: 4 fő
- ✓ enuresis, encopresis: 6 fő
- ✓ trauma-feldolgozás: 14 fő
- ✓ suicid kísérlet: 2 fő
- ✓ elektív mutizmus: 4 fő
- ✓ szupportív terápia: 4 fő
- ✓ fóbia simplex: 2 fő
- ✓ körömrágás: 1 fő
- ✓ szorongás: 3 fő

- ✓ dadogás: 3 fő
- ✓ autizmus: 1 fő
- ✓ tic: 1 fő

Egyéni pszichológiai terápiában részesült összesen: 108 fő

Megszakadt a terápia, lemorzsolódott: 9 fő

Kiscsoportos pszichológiai terápiában részesült: 23 fő (3 csoportban)

Családterápiás gondozásban részesült: 1 fő

A terápiás foglalkozások eredményessége a következő módon alakult:

- teljes javulás: 6 fő
- jelentős javulás: 4 fő
- részleges javulás: 20 fő
- kismértékű javulás: 15 fő
- nincs változás: 7 fő

• **Csoportos pszichológiai foglalkozások**

○ Önismereti foglalkozások

A tanév első félévében preventív jelleggel szerveztük meg a 8. osztályos serdülőkorú fiatalok számára az önismereti foglalkozást. A tematika a következőképpen épült fel: beszéltünk a serdülőkor jellegzetességeiről, a társas kapcsolatok szerepéről, megfogalmaztuk mi az én-kép és az önismeret, és ezeknek miért olyan nagy a jelentősége. Játékos feladatokon keresztül megismerhették a kommunikáció sajátosságait, beszélgettünk a felnőttekhez való viszonyukról, és végül gyakoroltuk, szemléltettük a probléma-megoldás, és a konfliktus-kezelés módjait, hatékonyabb eszközeit.

A foglalkozásnak része volt egy szociometria felrajzolása is, melyben az egyes osztályok társas kapcsolati térképének megjelenítésén keresztül láthatták a gyerekek, hogy hol helyezkednek el saját közösségükön belül, milyen társas szerepet töltenek be, ezzel a tudással mélyíthették önismeretüket.

A gyerekek a foglalkozás végén egy 10-es skála mentén értékelhették, hogy számukra mennyire volt hasznos, érdekes és tartalmas a program az elhangzott ismeretek, és az átélt játékok tükrében. A gyerekek válaszait átlagolva, végeredményként összességében 7 pontot ért el az önismereti tréning, ami mindenképpen pozitív visszajelzésnek tekinthető, és azt mutatja, hogy a fiatalok többnyire értékelték és élvezték a játékos feladatokat, és a számukra új rendszerbe foglalt, mégis ismerős információkat.

A foglalkozáson részt vett összesen: **201 fő** (ebből vidéki: 64 fő – Parasznya)
(12 csoportban – osztályban) (3 csoport – osztály)

○ Hatékony tanulás

Ezen foglalkozások során a tanulók tanulási stílus kérdőív kitöltésével visszajelzést kaphattak arról, hogy milyen szokások gátolják, serkentik őket a tanulás során. Ismereteket szereztek az emlékezet működéséről és arról, hogy hogyan lehet ez felhasználni a gyakorlatban. Tanulási stratégia is bemutatásra került.

Hatékony tanulás foglalkozások hetedikes tanulók részére: 151 fő

○ Drog-prevenációs foglalkozás

A foglalkozások során felmértük ismereteinket és tisztáztuk az esetleges hiányosságokat. Megismerkedhettek a tanulók a drogfogyasztás testi, pszichés hatásaival. Gyakorolhatták a egymás között a droggal való kapcsolatba kerülés elutasítását.

Drog prevenációs foglalkozások nyolcadikos tanulók részére: 77 fő

○ Tehetség-gondozó foglalkozás nagycsoportos óvodások részére

A nevelési tanácsadás keretén belül a 2009/2010-es tanév II. félévében került sor a nagycsoportos korú óvodás gyermekek körében a tehetség-gondozó foglalkozások megtartására.

A programban azok a tanköteles korú gyermekek vehettek részt, akik a tanév kezdetén általunk végzett pedagógiai szűrővizsgálaton jó eredményt értek el, azaz teljesítményük kiemelkedő volt.

A foglalkozások tartalmát, az érintett témaköröket az iskolára való előkészítés jegyében állítottam össze: 1. Az érzékszervek szerepe; 2. Figyelem-összpontosítás; 3. Emlékezet-tréning; 4. A számok és a formák birodalmában; 5. A szavak világa; 6. Félelmeink és reményeink (relaxáció).

A gyerekeket 10-12 fős csoportokba osztottuk be, így 5 csoport alakult: 2 a Harica Utcai Óvodában, 2 a Bányász Utcai Óvodában, és 1 a Móra Utcai Óvodában.

A foglalkozásokat az óvodák napi ritmusához igazodva délután 15.30-16.30 között, illetve délelőtt 10.30 és 11.30 között tartottuk meg a hat témakört három alkalomra elosztva. Az egyes csoportok alkalmi a következő időbeosztásban zajlottak:

Harica Utcai Óvoda (du.)	1. csoport	1. IV.07.	2. IV.13.	3.	IV.14.
Harica Utcai Óvoda (du.)	2. csoport	1. IV.20.	2.IV.21.	3.	IV.26.
Bányász Utcai Óvoda (du.)	1. csoport	1. IV.08.	2. IV.15.	3.	IV.22.
Bányász Utcai Óvoda (du.)	2. csoport	1. IV.12.	2.IV.19.	3.	IV.27.
Móra Utcai Óvoda		1. IV.08.	2. IV.22.	3. V.13.	(de.)

A megtartott foglalkozások tapasztalatai azt mutatják, hogy az iskolaérett, érdeklődő, feladat-helyzetben jól motivált, tehetséges gyermekek kifejezetten nyitottak voltak a foglalkozás játékos feladataira. A témakörök feldolgozásában szívesen és aktívan részt vettek, gyakorolhatták magukat a kitartást igénylő irányított kiscsoportos feladat-helyzetben.

A gyerekek munkájának megfigyelése lehetőséget adott arra, hogy megtudjuk kinek, milyen területen van/vannak kiemelkedő képességei (kézügyesség, mozgás, beszéd, számolás, vizuális észlelés, stb.), az érdeklődő szülőknek (Harica Utcai Óvoda 1. csoport) pedig erről visszajelzést is adtunk az utolsó foglalkozás végén biztosított konzultáció keretében.

A gyermekek lelkesedése a foglalkozások iránt meggyőző visszajelzés ennek a tehetség-gondozó kezdeményezésnek az eredményességére és hatékonyságára vonatkozóan.

- Kommunikáció a mindennapokban

Az 5-6. évfolyamos tanulók részére tartott foglalkozás során a gyerekek az önismereti játékok segítségével megismerkedhettek a kommunikáció verbális és nem-verbális oldalaival, az érzelmek felismerésével, kifejezésével.

Kommunikáció a mindennapokban ötödikes-hatodikos tanulók részére: 20 fő.

- **Kapcsolattartás más intézményekkel**

A Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat több esetben irányított hozzánk gyermekeket, fiatal serdülőket terápiára, illetve vizsgálatra és tanácsadásra. Jó munkakapcsolat alakult ki a két intézmény dolgozói között.

A gyermekorvosokkal is felvettük a kapcsolatot a tanév során egy-két gyermek esetében, és ők is irányítottak hozzánk vizsgálatra, terápiára páciens.

- **Kapcsolattartás a munkatársakkal**

A komplex esetek kapcsán többször is dolgoztunk team-munkában a többi szakterület képviselőivel az intézményen belül. Tartottunk hatékony eset-megbeszéléseket, irányítottunk egymáshoz gyermekeket vizsgálatra és terápiára egyaránt. Egymás szakmai véleményét igyekeztünk kikérni a konkrét esetekben, és figyelembe is vettük, beépítettük az így szerzett tudást a saját eset-vezetésünkbe.

*„A tétlenség gyengít, a gyakorlás erősít,
a túlterhelés árt.”
/Sebastian Kneipp/*

III.2.Gyógytestnevelés

A közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban Kt.) 52. § (8) bekezdése szabályozza a pedagógiai szakszolgálatok közé sorolt gyógytestneveléssel kapcsolatos kérdéseket.

A gyógytestnevelés sajátos tudományterület a szaktudományon belül. Tágabb értelemben a testkultúra, a testnevelés-tudomány része. Szűkebb értelemben önálló tantárgy, amelyben betegség típusok szerinti és testi képességeikben visszamaradott tanulók, tantervbe foglalt differenciált képességfejlesztése folyik, mindazok részvételével, akiket az iskolaorvos, vagy a körzeti gyermekorvos gyógytestnevelésre utal.

A gyógytestnevelésre utalt tanulókat az alábbiak szerint kategóriákba kell sorolni:

Az I. II. III. kategóriába sorolt tanulók névjegyzékét az orvos készíti el – az adott tanévet megelőző tanév május 15-ig -, melyet továbbít a szakszolgálat igazgatójának.

A könnyített és gyógytestnevelés szervezésének és a gyógytestnevelési órára történő beosztásának rendje:

- I. kategória: könnyített testnevelési órán vesz részt a tanuló, ha hosszabb betegség miatt fizikai állapota leromlott, kisméretű mozgásszervi, belgyógyászati, stb. elváltozása van, s emiatt a testnevelési órák egyes gyakorlatait nem végezheti. A könnyített testnevelés általában a normál

testnevelési órán kerül megszervezésre, az adott iskolában tanító testnevelő tanár vezetésével.

II. kategória: gyógytestnevelési órán vesz részt a tanuló, ha mozgásszervi, belgyógyászati, stb. elváltozása miatt sajátos, az állapotát figyelembevevő foglalkozásokat javasol a szakorvos.

II/A kategória: Az orvosi javaslat alapján testnevelés órán is részt vehet. A féléves és év végi osztályzatát a gyógytestnevelő tanár állapítja meg.

II/B kategória: Csak a gyógytestnevelési órán vehet részt, az egészségügyi diagnózisnak megfelelő foglalkozásokon. A féléves és év végi osztályzatát a gyógytestnevelő tanár állapítja meg.

III. kategória: Fel kell menteni a tanulót a testnevelési órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati, stb. elváltozása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelési órán való részvételét sem.

Egy főállású és egy félállású gyógytestnevelőt alkalmazunk a feladatok ellátására, a félállású kollégát megbízási szerződéssel.

Főbb kórismék, amivel a gyermekeket gyógytestnevelésre utalták:

- hanyag tartás
- lúdtalp
- kóros elhízás
- gerincproblémák
- asztma
- mellkas-deformitás

Gyógytestnevelésre az iskolaorvos szűrővizsgálata, vagy a szakorvos javaslata alapján kerülnek a gyerekek különféle mozgásszervi, belgyógyászati panaszok alapján. A gyógytestnevelés órán szakszerű segítséget kapnak: speciálisan összeállított gyakorlatokat végeznek, megtanulják, hogy milyen mozgásformák javasoltak, s melyek tilosak számukra.

Életmód tanácsadást is végeznek gyógytestnevelőink, hiszen a gyógytestnevelésre járó tanulók nagy része kórosan elhízott.

Az órák anyagát a fenti rendellenességek megszüntetésére építettük az alábbiak szerint: lúdtalp elleni gyakorlatok, tartásjavítás, általános erősítés, egyensúly és ügyességfejlesztés, csúszások, kúszások, mászások, támaszhelyzetek, játékos feladatok.

Egyelőre nagy csoportlétszámmal dolgozunk – átlagosan 16 fős csoportokat alakítottunk ki.

III.3. Logopédiai ellátás

A logopédiai tevékenység fő feladata a beszédindítás, a beszédhibák valamint nyelvi-, kommunikációs zavarok javítása, diszlexia, diszgráfia, diszkalkúlia megelőzése, javítása. Bármely problémával jelentkező gyermeknél beszéd és diszlexia-prevenációs szűrést végzünk.

A beszédvizsgálat egyénileg, módszeresen összeállított képsor megnevezésével, utánmondással, illetve a spontán beszéd megfigyelésével történik.

A szűrés során lehetősége van a logopédusnak az artikulációs mozgás, valamint a beszédszervek állapotának megfigyelésére, beszédpróbával pedig a hallásállapot felmérésére, a beszéd grammatikai szerkezetének megfigyelésére.

A későbbiekben esetlegesen jelentkező tanulási nehézségek megelőzése céljából végezzük a nagycsoportos gyermekek diszlexia-prevenációs szűrését is.

A gyorsteszt jelzi a gyermek grafomotoros fejlettségét, vizuális percepcióját, soralkotó képességét, a relációs viszonyok megértését, és olyan részkapességek fejlettségéről ad képet, melyeknek megléte feltétele az olvasás, írás elsajátításának.

A vizsgálat további része a gyermek pszichés funkcióinak működését – mozgás, rajz, laterális dominancia, percepció, megismerő tevékenység – mutatja.

Diagnosztikus munkánkat segíthetik a szülőktől kapott anamnesztikus adatok (a gyermekekre vonatkozó személyes és speciális kérdésekből álló kérdőív, mely érinti a terhesség és szülés körülményeit, a gyermek csecsemőkori mozgás- és beszédfejlődését, közösségekbe való beilleszkedését), meglévő pedagógiai vélemények azoktól a szakemberektől (óvodapedagógus, tanító, tanár, logopédus), akik rendszeresen foglalkoznak/foglalkoztak a gyermekkel, valamint kiegészítő információval segítik munkánkat a korábbi szakorvosi vélemények (pl.: fül-orr-gégészet, audiológia, ideggyógyász, foniáter, neurológia) is.

Kezelt problémák:

- ✚ megkésett beszédfejlődés
- ✚ beszédészlelés és megértés zavara
- ✚ pöszeség
- ✚ diszlexia-veszélyeztetett gyermekek kezelése
- ✚ grafomotoros készségfejlesztés
- ✚ orrhangzós beszéd
- ✚ dadogás
- ✚ hadarás
- ✚ diszfónia

A terápiák minden esetben a gyermekek oktatási-nevelési intézményében helyben vannak megtartva, csoportos formában. Egy-egy logopédiai órára átlagban 6 fő van beosztva, hiányzástól függően átlagosan 4-5 fő van jelen.

Szakszolgálatunk háromfős logopédusi team-mel rendelkezik. E csapat a 2009/2010-es tanévben összesen 299 gyermek beszédjavítását látja el.

Az államilag nem finanszírozott, de ellátott feladatként az intézmények valamennyi nagycsoportos óvodásánál, első és második osztályos tanulójánál, ill. a pedagógusok által problémásnak jelzett magasabb évfolyamú tanulójánál, 445 gyermeknél végezték el a szűrővizsgálatokat.

Ezen szűrővizsgálatok eredményeként gondozásba vettek október 1-jei állapot szerint 294 gyermeket, ami a tanulói létszám-mozgás miatt jelenleg (2010.05.31.-i állapot szerint) 311 fő tanuló.

A logopédusok felkészültsége magas színvonalú, de a magas csoportlétszámokban történő munkavégzés nagy kihívást jelent mind a pedagógusok, mind a növendékek számára. Jóval hatékonyabb munkavégzésre lennének képesek alacsonyabb létszámú tanulócsoporthoz.

Tárgyi feltételeink megfelelőek, hiszen még minden eszközünk, felszerelésünk új. Törekszünk az állaguk, állapotuk megóvására.

A növendékek foglalkozás látogatottsági morálja, a mulasztások száma hagy némi kívánnivalót maga után. Reméljük, jövőre magasabb lesz az esetszám-mutató a logopédiai foglalkozások alkalmával.

*„A siker nem más, mint egy jó döntés eredménye.”
/Antony Robbins/*

III.4. Továbbtanulás és pályaválasztási tanácsadás

A tanév első félévében, - még a felvételi lapok beadásának határideje előtt - csoportos formában, az osztályfőnöki óra keretein belül pályaválasztási tanácsadást tartottunk a 8. osztályos tanulóknak.

Ennek része volt 5 pszichológiai teszt, melynek közös kiértékelése után a gyerekek képet kaphattak saját érdeklődési területeikről, munkamotivációjukról, a munkával kapcsolatos értékeikről, valamint saját képességeikről.

Ezek az ismeretek segítették őket kiválasztani a számukra legmegfelelőbb pályát, orientálódni a tehetségükhöz és képességeikhez leginkább illeszkedő és érdeklődési körükbe is beletartozó munka irányába.

A diákok örömmel fogadták ezt a lehetőséget, hiszen akinek már volt elképzelése arról, hogy milyen irányban szeretne elindulni, annak megerősítést jelenthetett a teszteredmény, aki pedig még nem választott, annak segített az orientálódásban, a döntés meghozatalában.

A 7-8. osztályosok közül pályaválasztási tanácsadásban részesült: **283 fő**
(ebből vidéki: 48 fő – Parasznya)

III.5. Tehetséggondozás

Kollégáink bekapcsolódtak a sajaszentpéteri diákok tehetséggondozó programjába – sőt tehetségkutatót is végeznek már az óvodásoknál, kisiskolásoknál is. Fejlesztés szempontjából előnyös, ha mielőbb megkezdjük az alapozó munkát, biztosítva a kellő bizalmi kötődést a gyermekeknél, hiszen enélkül nem lehet sikeres egyetlen pedagógiai tevékenység sem. Felméri, illetve fejlesztik a tanulók általános intellektuális képességeit (kreativitás, figyelem, emlékezet, problémalátás, stb.), valamint pozitív személyiségjegyek kialakítását ösztönzik.

Esélyegyenlőség területén végzett tevékenységünk

Pedagógusaink szeptembertől bekapcsolódtak a „Mit tehetnék érted” c. Európai Unió pályázatba. Négy pedagógus különböző feladatokkal kapcsolódott be a településen zajló innovációs programokba. Ezen belül végeztek 73 esetben

felmérést a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körében, kidolgozták a fejlesztési terveket, meghatározták a feladatokat, amivel a gyermekek iskolakezdését segíteni tudják.

Egy pedagógus szenzomotoros fejlesztést végez heti 7 órában a település óvodáiban, segítve ezzel az idegrendszer érési folyamatainak beindítását. A szenzoros (látás, hallás, taktilis, vesztibuláris, szaglás, ízlelés) és motoros (mozgásos) rendszerek integrációjával az idegrendszer stimulálásával segítik a kérgi funkciók összekapcsolását.

Gyógytestnevelőnk pedig szintén heti 7 órában segíti a nagycsoportos gyermekek felkészítését az iskolai életre.

Igazgatóhelyettesünk a program kapcsán a fejlesztési tervek és fejlesztések megvalósulását ellenőrzi.

Főbb forgalmi adatainkat az alábbi táblázat mutatja:

A pedagógiai szakszolgálati feladatellátásban részesültek létszáma intézményenkénti bontásban a 2009. szeptember 1. és 2010. május 31. között

Intézmény	Logopédia	Pályaválasztás	Nevelési tanácsadás	Gyógytestnevelés
Bányász.u Óvoda	29		63	29
Egyéb (máshova jár iskolába)			12	
Harica u. Óvoda	20		62	18
Hunyadi iskola	28	53	152	58
Hunyadi Óvoda	14		23	17
Kondó Óvoda	13		6	21
Kossuth Iskola	44	78	287	123
Kuckó Óvoda Slászlófalva	12		15	24
Lévay iskola	12	14	55	32
Móra iskola	32	41	122	54
Móra óvoda	32		70	11
Parasznya iskola	11	49	175	97
Parasznya óvoda	16		24	46
Pécsi S. iskola	8	48	72	28
Semmelweis óvoda	23		61	39
Varbó óvoda	17		24	30
Összesen:	311	283	1223	627

Forgalmi adataink 2010. január 1-től 2010. május 31-ig

Intézmény	Logopédia	Nevelési tanácsadás	Gyógytestnevelés
Bányász.u Óvoda	12	50	11
Egyéb (máshova jár iskolába)		3	
Harica u. Óvoda	8	49	7
Hunyadi iskola	11	98	16
Hunyadi Óvoda	4	17	5
Kondó Óvoda	5	0	7
Kossuth Iskola	19	207	54
Kuckó Óvoda Slászlófalva	5	7	8
Lévay iskola	4	23	9
Móra iskola	12	73	18
Móra óvoda	11	48	4
Parasznya iskola	5	106	35
Parasznya óvoda	5	11	13
Pécsi S. iskola	3	24	12
Semmelweis óvoda	7	31	13
Varbó óvoda	6	9	11
Összesen:	117	756	223

*„ Aki úgy gondolja, hogy a tanulás drága,
próbálja ki, milyen a tudatlanság.”
/Benjamin Franklin/*

IV.Működést biztosító költségek tervezése

Működésünket a 2010. évben állami normatívából, kistérségi támogatásból és Sajószentpéter Városi Önkormányzat költségvetéséből tervezzük finanszírozni.

IV.1. Kiadásaink tervezése:

	adatok e Ft-ban
Rendszeres személyi juttatások	22588
Nem rendszeres személyi juttatások	3935
Külső személyi juttatások	860
Munkaadókat terhelő járulékok összesen	7291
Irodaszer, nyomtatvány	800
Továbbképzés	534
Felhalmozási kiadások	500
Munkaruha, védőruha	10
Egyéb anyagbeszerzés	260
Kommunikációs szolgáltatások	248
Szolgáltatási kiadások	688
Áfa	653
Kiküldetés, reprezentáció, stb	580
Könyv, folyóirat, stb. beszerzés	270
Összesen:	39 217

IV.2 Bevételeink tervezése:

		adatok e Ft-ban	
Állami normatívából	Pedagógus létszám	9 fő	8 100
	Pedagógiai szakkönyv	9 fő	36
Kistérségi támogatásból tervezett létszám alapján	Nevelési tanácsadás	900 fő	18 000
	Logopédia	169 fő	3 200
	Gyógytestnevelés	348 fő	7 300
	Pályaválasztás	340 fő	430
B-A-Z Megyei Köz-alapítványtól	Pályázaton nyert támogatás		400
Sajószentpéter Város Önkormányzata	Támogatás	működési kiadásokra	1 751
Összesen:			39 217

VI. Az intézmény partnerei

A kliensek szüleivel, pedagógusaival a gyermekkel foglalkozó szakember folyamatos és személyes kapcsolatot tart. Az intézmények vezetőivel, pedagógusaival napi kapcsolatban állunk, hiszen fejlesztéseink a helyszínen biztosítjuk.

Kapcsolatot tartunk fenn:

- a körzetünkben lévő nevelési-oktatási intézmények vezetőivel és pedagógusaival,
- a fenntartóval,
- a B-A-Z Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottsággal,
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal,
- egészségügyi szervekkel,
- a település és a Pitypalatty völgy lakosaival,
- a megyében működő nevelési tanácsadókkal,
- civil szervezetekkel,
- a Miskolc Kistérség Többcélú Társulásával.

Közös programokat szerveztünk társintézményekkel:

- részt vettünk a sajoszentpéteri és a paraszniai családsegítő központ által szervezett szakmai napon.
- A SKÁI gyógypedagógiai módszertani munkaközösség látogatott meg minket szeptember hónapban.
- Nálunk tartotta első munkaközösségi foglalkozását a BAZ Megyei Nevelési Tanácsadók Szakmai Munkaközössége.
- Az óvodák, tagóvodák vezetői látogatást tettek intézményünkben, ahol megbeszéltük a közös nevelési pontokat.
- Áprilisban a SKÁI felkérésére nevelési értekezleten mutattuk be szakszolgálatunk főbb tevékenységi területeit.

Az eltelt egy tanév alatt minden hozzánk forduló esetet elláttunk.

A megfelelő információ áramlás érdekében minden hétfőn megbeszélést tartunk, melyen főleg esetelosztásokat, feladatok megtervezését végezzük, hiszen a hozzánk érkező kérelmeket igyekszünk a legrövidebb időn belül feldolgozni, a terápiákat elkezdeni.

Május hónapban megtörtént minden középső csoportos óvodás gyermek szűrése, így szeptemberben könnyebben tudjuk tervezni, szervezni feladatainkat.

A körzeti gyermekorvosoktól, védőnőktől a törvény által előírt időre – május 15-re – megkaptuk a gyógytestnevelésre utalt gyermekek névsorát, látható hogy számuk továbbra is nagyon magas, szükség lesz a megbízásos jogviszonyban alkalmazott gyógytestnevelő óraszámának emelésére szeptembertől.

Kidolgoztuk és működtetjük az IMIP-et, melyről Tar Anita, az intézmény minőségirányítási csoportjának vezetője készített beszámolót.

Minden oktatási-nevelési intézményben elvégeztük a BTM-es gyermekek ellenőrzését, melyről jegyzőkönyv készült. A jegyzőkönyveket megküldtük az oktatási intézmények igazgatóinak.

Az első tanévünk mozgalmas és eseménydús volt, mutatják ezt fogalmi adataink is, de örömünkre szolgál, ha munkánkkal hozzájárulhattunk a sajószentpéteri és pitypalatty-völgyi gyermekek sikeresebb oktatásához.

Sajószentpéter, 2010. május 31.

Kissné Lemperger Mária
igazgató